

A *Saponaria bellidifolia* Smith erdélyi lelőhelyei.

Über die Standorte der *Saponaria bellidifolia* Sm. in Siebenbürgen.

Irta : / Dr. Borza Sándor (Balázsfalva).
 Von : }

A *Saponaria bellidifolia* Erdély flórájának legérdekesebb balkanico-appeninikus eleme. Elterjedési köre NYMAN Conspectus-a szerint (I. k. 98. l.): Dél-Franciaország, Olaszország, Dalmácia, Észak-Albánia, Bosznia, Szerbia, az Olympus-hegy Thesszáliában s a Parnasszus hegyi és havasi régiója.¹⁾

Meglehetősen távol ettől az elterjedési körtől a *Saponaria bellidifolia* előfordul Erdélyben is az Aranyos mentén. Fölfedezője SIMONKAI LAJOS, ki 1881 aug. 21.-én akadt rá az Aranyosmenti Podság község felett a Skerica (Scărișoara) alhavas sziklás, szakgatott verőfényes hátán, de teljesen elérett természetes példányait a *Dianthus compactus* elsült, monstrosus formájának tartotta. Két évvel később DR. WOLFF GYULA is megtalálta ezt a ritka növényt. Podság felett, s az előtte ismeretlen növényt atyjával WOLFF GÁBOR-val JANKA VIKTOR-nak küldte meghatározás végett. Megtudván így e növény nevét, beküldték a *Saponariát* a Flora exs. austro-hungarica kiadójának; 1885-ben meg is jelent a nevezett exsiccata kiadásában az 1284. sz. alatt. Lelőhelye: «In praeruptis montis Skarisora ad pagum Pocsaga in com. Torda-Aranyos; solo calc. (Locus maxime septemtrionalis).»

PAX is a Scărișoara-t említi e ritka növény lelőhelyének (Grundz. der Pflanzenverbr. in den Karpathen II. k. 260. l.).

Több ízben hasztalan kerestem ezt a *Saponariá*-t a Scărișoara verőfényes hátán, melyet a nép Șesul craiului-nak nevez, valamint közvetlen környékén is. Megtaláltam azonban a Scărișoarától néhány kilométernyi távolságban két völgyben is, két új lelőhelyen.

A Valea Poșăgii (Podsága-patak) völgyében a Bujor-hegy táblás márványlejtőjén, az útmenti bővizű forrással szemközt kb. 500 m. t. f. magasságban található a *Saponaria* elég nagy számban *Juniperus Sabina* társaságában. Itt DR. WOLFF GYULA úr is szedte régebben.

Sokkal nagyobb mennyiségben, egész állományt alkotva fordul elő e növény a Valea Runcului (Runk patak) mentén a Runk községtől a Scărișoara felé vezető út lezelején, ahol a Vulturese vad márványsziklái a Vârful Șes nyúlvaival szűk szurdokot alkotnak. A patak balpartjáu a verőfényes hegyháton bőven terem, gyérebben található a patak jobb partján is az erdőszélen, cserjés,

¹⁾ Voltaképeni hazája azonban a Balkán félsziget hegységein keresendő, ahonnan azután több irányban kisugárzik. Franciaországi egyetlen termőhelye (Aveyron) a kisugárzás legnyugatibb pontját jelzi.

árnyékos helyeken. Nevezetesebb kísérő növényei itt: *Festuca sulcata*, *Allium flavum*, *Anthericum ramosum*, *Thesium intermedium*, *Silene dubia*, *S. vulgaris*, *Aconitum Anthora*, *Saxifraga Rocheliana*, *Rubus saxatilis*, *Anthyllis Vulneraria*, *Linum flavum*, *L. catharticum*, *Euphorbia Cyparissias*, *Seseli gracile*, *S. rigidum*, *Cynanchum larum*, *Thymus transilvanicus*, *Digitalis ambigua*, *Euphrasia salisburgensis*, *Alectorolophus major*, *Melampyrum bihariense*, *Galium verum*, *Asperula capitata*, *Scabiosa ochroleuca*, *S. banatica*, *Campanula glomerata*, *Senecio Jacobaea*, *Chrysanthemum Leucanthemum*, *Centaurea mollis*, *Carduus glaucus*, *Cirsium Erisithales*.

DR. DEGEN ÁRPÁD úr szíves közlése szerint — kinek e helyen is köszönetet mondok a *Saponaria bellidifolia* előfordulására vonatkozó több felvilágosító adataért — a Magyar Nemzeti Múzeum herbáriumában van egy, NYÁRÁDY-tól 1911-ben a Runki hasadékban gyűjtött *Saponaria bellidifolia*. Ez volna e növény negyedik ismert termőhelye, ugyancsak a Scărișoara szomszédságában.

A *Saponaria bellidifolia* virágzási ideje július hónapra esik. de a sok termékes növény között még augusztus közepén is találtam számos virágzó példányt.

Der Verf. berichtet über die Verbreitung dieser Art im Valea Poșagii am Abhange des Berges Bujor; in noch grösserer Menge wächst sie im Tale «Valea Runkuluj»; von Prof. G. E. NYÁRÁDY wurde sie endlich auch in der Runk-er Schlucht gesammelt. Alle diese Standorte liegen in der Umgebung der Scărișoara bei Podság.

Apró közlemények. — Kleine Mitteilungen.

Új mohabastardus. — Ein neuer Moosbastard.

(*Funaria hygrometrica* ♀ × *Physcomitrium pyriforme* ♂).

Előzetes közlemény. — Vorläufige Mitteilung.

Auctore Professore I. Győrffy (Kolozsvár).

Ez évben Kolozsvár környéke 2 helyén, a szülő növények társaságában, a *Funaria hygrometrica* ♀ × *Physcomitrium pyriforme* ♂ -bastardus mohát sikerült felfedeznem. Egyetlenegy példányban a BAYRHOFER-féle kombinációt is sikerült megtalálnom, t. i. a *Physcomitrium pyriforme* ♀ × *Funaria hygrometrica* ♂-t.

Kolozsvár, 1915. XI. 1.

In diesem Jahr sammelte ich einige Exemplare des Bastardes von *Funaria hygrometrica* ♀ × *Physcomitrium pyriforme* ♂, zwischen den Eltern an 2 Standorten in der Gegend von Kolozsvár. In einem einzigen Exemplar fand ich auch die BAYRHOFER'sche Kombination, nämlich: *Physcomitrium pyriforme* ♀ × *Funaria hygrometrica* ♂.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1916

Band/Volume: [15](#)

Autor(en)/Author(s): Borza Sandor

Artikel/Article: [A *Saponaria bellidifolia* Smith erdélyi lelöhelyei. Über die Standorte der *Saponaria bellidifolia* Sm. in Siebenbürgen. 86-87](#)